

KRONIEK

men. Als hij b.v. de voorliefde voor donkere kleuren o.a. wil verklaren uit het feit, dat de mensch in den ouden tijd zich tevreden moest stellen met primitieve verwarming en daarom ook aan donkere stoffen en kleuren, die veel warmte absorbeeren, de voorkeur gaf, dan vermeldt hij niet, dat er vóór de 19de eeuw telkens stijfperioden geweest zijn die met nog primitiever verwarming toch gaarne lichte tinten zochten. Men zoekt slechts in den tijd der Lodewijken; en ook onze 17de eeuw kent soms lichte interieurs. Ik geloof, dat men meer psychische redenen zal moeten zoeken voor die afwisselende voorkeur van donker en licht. In de schilderkunst doet zich hetzelfde verschijnsel voor. Het irrationeële zal vermoedelijk meer schuld hebben aan deze veranderingen dan het beredeneerd-zakelijk-technische. Een historische denkwijze zou op menige plaats een aardig gevonden verklaring doen herzien. Zoo voldoet ook het standpunt ten aanzien van het „ornament”

weinig. De schrijver voelt daar weinig voor en verdedigt zijn standpunt met talent, doch met zulke beperkte en eenzijdige karakteristieken van ornamentiek en decor, dat van een waarlijk inzicht op breeder plan niet gesproken kan worden. Als ornamentiek een tijdje niet geduld kon worden in een bepaalde opvatting van het moderne interieur, dan dient toch de algemeene begrippen geen geweld te worden aangedaan, terwille van een eenzijdige en eigenlijk reeds overwonnen vormgeving op dit gebied. Al deze kort aangegeven bezwaren nemen echter niet weg, dat het boek met groote levendigheid geschreven is en meer dan men gewoonlijk aantreft, op de dingen ingaat. Daardoor ontstaat „achtergrond” en als de schrijver daarmee bereikt, dat hij in het algemeen de houding tegenover het hedendaagsche tot nadenken heeft geprikkeld — en prikkelen doet hij ontegenzeggelijk — dan is zijn werk niet vruchteloos geweest.

A. M. Hammacher

T O O N E E L

HET HART VAN ROTTERDAM

Als een neerslag van het lot, Rotterdam in Mei wedervaren, moet dit „spel in revue-trant” worden gezien en gewogen, ontsprongen aan, gedragen door de genegenheid voor de stad als een wezen. De moederliefde voor een verkwijnend, achtergebleven of mismaakt kind is bekend. Zoo moet wat toen hieraan verminkt en verbrijzeld werd de gehechtheid verdiept hebben.

Als een getuigenis van geloof in de toe-

komst werd het opgezet; aldus schakelt zich de actualiteit aan wat blijft of wordt. Nu met den herbouw alles nog in het ongewisse is, bleef den auteurs ruimschoots speling zich in zakelijke droomen te vermeien. „Den auteurs”, want aan het karakter van een revue beantwoordt de pluriformiteit van opvatting en stijl.

Het is zaak op deze eischen niet te zwaar gewicht te leggen: een Rotterdamsche Gijsbrecht stond hun niet voor oogen, al kunnen dit en soortgelijke spelen uit een overeen-